

ZÁKLADY SOCIOLOGIE PRÁVA
ak. r. 2019/2020 (denné štúdium)

Prednášajúci: Mgr. Miroslava KLEČKOVÁ, Ph.D.

Základná literatúra:

1. **BAKOŠOVÁ, E. – VACULÍKOVÁ, N.** *Základy sociológie práva*. Bratislava : PF UK, 2006.
2. **CUIN, C. H. – GRESLE, F.** *Dějiny sociologie*. Praha : SLON, 2004.
3. **KELLER, J.** *Úvod do sociologie*. Praha : SLON 2010.
4. **PŘIBÁŇ, J.** *Sociologie práva*. Praha : SLON, 1996.
5. **VEČEŘA, M. – URBANOVÁ, M.** *Sociologie práva*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2011.

Odporúčaná literatúra:

- **BAUMAN, Z. – LYON, D.** *Tekutý dohled*. Olomouc : Broken Books, 2013.
- **BAUMAN, Z.** *Modernost' a holokaust*. Bratislava : Kalligram, 2002. Mladá fronta, 1997.
- **BAUMAN, Z.** *Tekuté časy. Život ve věku nejistoty*. Praha : Academia, 2017.
- **BINHAM, T.** *The Rule of Law*. London : Penguin Books, 2011.
- **DWORKIN, R.** *Ríša práva*. Bratislava : Kalligram, 2014.
- **FOUCAULT, M.** *Dozerat' a trestat'*. Bratislava : Kalligram, 2004.
- **GIDDENS, A.** *Důsledky modernity*. Praha : Sociologické nakladatelství, 2010.
- **Le BON, G.** *Psychologie davu*. Praha : KRA, 1997.
- **LUŽNÝ, D. (ed.)** *Řád a moc*. Brno : Masarykova univerzita, 2005.
- **STRAUSS, C. L.** *Antropologie a problémy moderního světa*. Praha : Karolinum, 2012.
- **VEČEŘA, M. – URBANOVÁ, M. (ed.)** *Sociologie práva v textech*. Brno : Masarykova univerzita, 1998.
- **WEBER, M.** *Autorita, etika a společnost*. Praha :
- **WEBER, M.** *Metodologie, sociologie a politika*. Praha : OIKOYMENH, 2009.
- **ZIMBARDO, P.** *Luciferův efekt. Jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí*. Praha : Academia, 2014.

PLÁN PREDNÁŠOK

1. Ideové zdroje sociologického myslenia a vznik sociológie (17. 09. 2019)

- Formovanie sociológie ako vednej disciplíny
- Hlavné teoretické prístupy a smery klasickej sociológie 19. a 20. storočia

COMTE, A. Kurz pozitívnej filozofie. In *Antológia z diel filozofov. VII. zv. Pozitivismus, voluntarizmus, novokantovstvo*. Bratislava : VPL, 1967. S. 39-84.

Le BON, G. *Psychologie davu*. Praha : KRA, 1997. 150 s. (Kap. City a mravnost davů; s. 18-28.)

2. Predmet sociológie a vybrané sociologické pojmy (24. 09. 2019)

- Všeobecná a aplikovaná sociológia
- Vymedzenie pojmov: *spoločnosť, sociálna skupina, sociálna štruktúra, sociálna stratifikácia, sociálna mobilita, pospolitost', etc.*

GIDDENS, A. *Důsledky modernity*. Praha : Sociologické nakladatelství, 2010. 158 s. (Kap. IV.; s. 103-123.)

WEBER, M. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha : OIKOYMENH, 2009. 351 s. (Kap. Základní sociologické pojmy; s. 133-156.)

3. Základné paradigmy sociologického myslenia (01. 10. 2019)

- Konsenzuálne teórie
- Teórie konfliktu
- Interpretatívna sociológia (symbolický interakcionizmus)

LUCKMANN, T. Privatizace náboženství a morálky. In *Řád a moc*. Lužný, D. (ed.) Brno : Masarykova univerzita, 2005, s. 253-263.

4. Právo v perspektíve sociologického vymedzenia (08. 10. 2019)

- Vývoj a predmet sociológie práva
- Variácie sociologických definícií práva
- Sociologicko-právne smery (teória voľného práva, záujmová jurisprudencia, behaviorálna jurisprudencia, sociologická jurisprudencia, americký právny realizmus)

BLÁHA, A. I. Sociologie práva. In *Sociologie práva v textech*. Večeřa, M. – Urbanová, M. (ed.) Brno : Masarykova univerzita, 1998, s. 45-57.

EHRlich, E. Živé právo. In *Sociologie práva v textech*. Večeřa, M. – Urbanová, M. (ed.) Brno : Masarykova univerzita, 1998, s. 73-77.

5. Právo a kultúra (15. 10. 2019)

- Kultúra, dominantná kultúra, subkultúra, kontrakultúra, enkulturácia a jej činitele

STRAUSS, C. L. *Antropologie a problémy moderního světa*. Praha : Karolinum, 2012. 94 s. (Kap. Uznání kulturní rozmanitosti; s. 59-78.)

BAUMAN, Z. *Tekuté časy. Život ve věku nejistoty*. Praha : Academia, 2017. (Kap. Stát, demokracie a management strachu; s. 51-63.)

6. Normatívnosť sociokultúrneho systému (22. 10. 2019)

- Hodnoty a hodnotový systém
- Sociálna rola a rolový konflikt
- Rozlíšenie spoločenských a právnych noriem
- Autopoiesis práva

DWORKIN, R. *Ríša práva*. Bratislava : Kalligram, 2014. 536 s. (Kap. Skeptické koncepcie a zlé právo; s. 142-150.)

7. Socializácia, sociálna kontrola, deviácia, sankcia (29.10. 2019)

- Socializácia, štádia socializácie, právna socializácia, resocializácia
- Teórie sociálneho napätia (teória dominantnej kultúry a gangovej subkultúry; teória nelegitímnych príležitostí) a sociálnej kontroly (T. Hirschi, H. Wilsonová)
- Teórie sociálnej anómie (E. Durkheim, M. K. Merton: teória individuálnej adaptácie)

ZIMBARDO, P. *Luciferův efekt. Jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí*. Praha : Academia, 2014. 627 s. (Kap. Zkoumaní sociální dynamiky: moc, konformita a poslušnost; s. 313-355.)

8. Moc a násilie v spoločnosti (05. 11. 2019)

- Moc, moc a autorita, moc a násilie (M. Weber, M. Foucault, H. Arendt)
- Asymetrickosť a amorfnosť moci
- Postoje k výkonu moci

FOUCAULT, M. *Dozerat' a trestat'*. Bratislava : Kalligram, 2004. 312 s. (Kap. Prostriedky dobrého výcviku; s. 172-195.)

BAUMAN, Z. – LYON, D. *Tekutý dohled*. Olomouc : Broken Books, 2013. 154 s. (Kap. Tekutý dohled jako post-panoptický fenomén; s. 58-78.)

9. Právny systém a jeho legitimita (12. 11. 2019)

- Zdôvodnenie právneho systému v spoločnosti (N. Luhmann, J. Habermas)
- Legitimita hodnotami, ideami a princípmi vs. legitimita procedúrou

WEBER, M. *Metodologie, sociologie a politika*. Praha : OIKOYMENH, 2009. 356 s. (Kap. Pojem legitimního řádu; s. 161 – 168.)

10. Právne vedomie (19. 11. 2019)

- Definícia právneho vedomia; právne vedomie *de lege lata*, právne vedomie *de lege ferenda*
- Štruktúra právneho vedomia (kognitívna stránka, hodnotiaca stránka, rozhodovacia stránka)
- Postoje k právu (právny étos, legalizmus, právny konformizmus, právny oportunistizmus, právny pragmatizmus, právny nonkonformizmus, právna deviácia, právny anarchizmus)

PRIBÁŇ, J. Rovnosť a dissens v čase spravodlnosti. In *Eseje o nedávnej minulosti a blízkej budúcnosti*. Praha : G plus G, 1999, s. 83-107.

11. Právo a byrokracia (26. 11. 2019)

- Pojem byrokracie, vzťah práva a byrokracie
- Princípy byrokracie podľa M. Webera
- Funkčné a disfunkčné poňatie byrokracie

WEBER, M. *Autorita, etika a spoločnosť*. Praha : Mladá fronta, 1997. (Kap. III. Byrokracie; s. 65 – 91.)
BAUMAN, Z. *Modernosť a holokaust*. Bratislava : Kalligram, 2002. (Kap. Jedinečnosť a normálnosť holokaustu; s. 146 – 168.)

12. Sociálne funkcie práva (03. 12. 2019)

- Niektoré teoretické koncepcie vymedzujúce sociálne funkcie práva (Durkheim, Mannheim, Pribáň: *integratívna funkcia, selektívna funkcia, regulatívna funkcia, funkcia nástroja riešenia sociálnych konfliktov, legitimizačná funkcia*)

13. Repetitóriium (10. 12. 2019)